

Arkivnr: 2016/1940-18

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet		
Fylkestinget		

Forvaltningsrevisjon innan innkjøp og forretningsdrift i vidaregåande skular - Revisjonsrapport

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet bestilte 16.02.16 selskapskontroll av «Arkiv- og journalføringsplikt i selskap i Hordaland fylkeskommune» der det av den godkjende prosjektplanen går fram at føremålet med selskapskontrollen er:

«Føremålet med forvaltningsrevisjon innan innkjøp er å vurdere om organiseringa av innkjøpsarbeidet ved dei vidaregåande skulane er føremålstenleg, og om rutinar er i samsvar med lover, reglar og politiske føringar Hordaland fylkeskommune.»

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgjande problemstillingar:

1. *Er organiseringa av innkjøp ved skulane føremålstenleg?*
  - a. *Er det tydelege fullmakter for kven som har ansvar for innkjøp?*
  - b. *Er det tilstrekkelege ressursar knytt til innkjøp i høve til omfanget og kompleksiteten av innkjøpa?*
2. *Har tilsette som er involvert i innkjøp naudsynt kompetanse, og i kva grad er det etablert interne rutinar for opplæring som sikrar dette?*
3. *Vert regelverk samt interne rutinar og retningslinjer på innkjøpsområdet følgde?*
  - a. *Er innkjøp eller underliggande kontraktar lyst ut eller konkurranseeksponert i samsvar med krav i regelverk for offentlege innkjøp?*
    - i. *Er korrekt konkurranseform etter regelverket nytta?*
    - ii. *Er korrekt kunngjering/utlysning nytta?*
    - iii. *Er HFK sine retningslinjer for konkurranseeksponering følgde?*
  - b. *Er ev. kjøp innanfor rammeavtalar gjennomført i tråd med avtalane og retningslinjene i HFK?*
  - c. *Er ev. avvising av leverandørar gjort på rett grunnlag?*
  - d. *Er tilbodsevaluering dokumentert?*
  - e. *Er tilbodsevaluering gjennomført på ein føreseieleg måte, med likebehandling av leverandørar?*

- f. Er det utarbeidd protokoll for innkjøpa, og er denne i samsvar med regelverket?
4. Er det føremålstenlege rutinar på innkjøpsområdet?
- Er det utarbeidd tilstrekkeleg med rutinar og retningslinjer for gjennomføring av innkjøp ved skulane?
  - I kva grad er det etablert internkontroll for å avdekke og følgje opp brot på rutinar og regelverk?
5. Er forretningsdrift ved skulane i tråd med gjeldande lover og reglar?
- Er det klåre retningslinjer knytt til innkjøp og produksjon av varer for sal/vidaresal, og for prising av varer?
  - Er det klåre retningslinjer knytt til utleige (av utstyr, stallplassar og i samband med arrangement)?
  - Er det klåre retningslinjer knytt til sal og avhending av utstyr og verktøy?
  - Er det tilstrekkelege retningslinjer for dokumentasjon og kontroll av kontantsal?
  - Er det retningslinjer som sikrar korrekt og fullstendig rekneskapsregistrering av inntekter og utgifter i samband med varesal og utleige?

I punkt 1.2 i den godkjende prosjektplanen er det definert slike avgrensingar:

«Denne revisjonen vil omfatte dei vidaregåande skulane Voss Nye vidaregåande skule, Stend vidaregåande skule og Hjeltnes vidaregåande skule, med fokus på innkjøp og forretningsdrift knytt til utdanningsprogram for naturbruk.»

Drøfting:

Deloitte har no gjort ferdig forvaltningsrevisjon innan innkjøp i vidaregåande skular, revisjonsrapport er levert og ligg ved. Rapporten har vore send til uttale hjå fylkesrådmannen og denne går fram av vedlegg 1 i rapporten. Rapporten er av ulike grunnar diverre vorte noko forseinka.

Deloitte har i denne forvaltningsrevisjonen nytta dokumentanalyse, intervju, stikkprøvekontrollar og verifiseringsprosessar som metodar. Etter sekretariatet si vurdering har Deloitte levert ein god rapport som er i samsvar med kontrollutvalet si bestilling.

Sekretariatet har merka seg at Deloitte kjem med slike tilrådingar i punkt 7 Konklusjon og tilrådingar i rapporten:

«Revisjonen vil tilrå at skulane:

1. vurderer å innføre retningslinjer knytt til kven som kan kjøpe inn varer ved skulane som omfattar:
  - a) kven som har høve til å kjøpe inn varer og tenester til skulen, kva typar varer/tenester og beløpsgrenser
  - b) krav til kva opplæring dei som har ansvar for innkjøp skal ha
2. syt for at pågåande ulovlege innkjøp som er påpeikt i rapporten vert avslutta og gjennomført med konkurranse i samsvar med krava i regelverket
3. snarast etablerer kontrollrutinar for å avdekke og følgje opp eventuelle brot på rutinar og regelverk i innkjøpsarbeidet
4. utarbeider oversikter over varelager og rutinar for vareteljing
5. utarbeider oversikter over maskiner og utstyr
6. utarbeider retningslinjer for dokumentasjon og kontroll av kontantsal, og sørgjer for at kontantsal blir handtert i samsvar med krav i bokføringsforskrifta
7. formaliserer alle utlån og utleige av maskiner og utstyr

Revisjonen vil tilrå at fylkeskommunen sentralt (innkjøpsseksjonen og opplæringsavdelinga):

1. utarbeider prosedyre for innhenting av tilbod frå fleire leverandørar, slik det er lagt opp til i retningslinjene, som einingane kan støtte seg på i gjennomføring av mindre innkjøp
2. gjennomgår retningslinjer knytt til utlån, utleige og avhending, og sikrar at skulane vert gjort kjende med retningslinjene

3. vurderer å setja minimumskrav til opplæring for alle som har fullmakt til å gjennomføra anskaffingar, og vurderer om innkjøpsseksjonen i så fall bør få ansvar for å følgja opp minimumskrava til opplæring i fylkeskommunen
4. vurderer om det er mogleg å finna betre metodar for å innhenta meir pålitelege data for måltalet «andel kjøp innanfor avtale»»

Denne saka vart handsama i møte i kontrollutvalet 20.10.16 i sak PS 103/16 der dette vart protokollert:

«Handsaming i møtet

Forvaltningsrevisor Merete Larsen frå Deloitte presenterte resultatet av den gjennomførte forvaltningsrevisjonen innan innkjøp i vidaregåande skular og svarte på spørsmål frå kontrollutvalet.

Kontrollutvalet bad sekretariatet vurdere korleis ein kan finna ut om forretningsdrifta ved alle tre reviderte skular er innanfor dei retningslinene som gjeld eller om dei driv ein butikk i konkurranse med privat næringsliv. I dette ligg det m.a. dette:

- Kva bør dei selge?
- Korleis vert prisinga gjort?
- Er det fare for kryss subsidiering?
- Her ligg det også ei vurdering av om kontrollutvalet i neste møte bør bestille ein tilleggsrevisjon

Vidare ønskjer kontrollutvalet at sekretariatet i samarbeid med Deloitte kjem med forslag til prioritering av dei 11 tiltaka i forslag til innstilling. Gjerne at nokre av punkta vert slått saman.

På bakgrunn av det som kjem fram over vart det samrøystes vedteke at saka vert utsett til neste møte.

Vedtak

1. Kontrollutvalet ber sekretariatet vurdere korleis ein kan finna ut om forretningsdrifta ved alle dei tre reviderte skulane er innanfor dei retningslinene som gjeld eller om dei driv ein butikk i konkurranse med privat næringsliv.
2. Vidare ønskjer kontrollutvalet at sekretariatet i samarbeid med Deloitte kjem med forslag til prioritering av dei 11 tiltaka i forslag til innstilling.
3. Saka vert utsett til neste møte.»

Sekretariatet har, i samråd med Deloitte, vurdert korleis ein kan finne ut om forretningsdrifta ved dei tre skulane er innanfor retningslinene, jf. punkt 1 i vedtaket over, og komme fram til at kontrollutvalet bør vurdere å bestille ein ny forvaltningsrevisjon for å få svar på dette. Det er lagt opp til at det i annan sak til dette møtet skal bestillast ein ny forvaltningsrevisjon. Punkt 1 vert teke med som eit alternativ i den saka.

Når det gjeld punkt 2 i vedtaket har sekretariatet, i samarbeid med Deloitte, laga eit forslag til prioritering og samanslåing av dei 11 tilrådingane.

Konklusjon:

Kontrollutvalet har eit særskilt ansvar for å følgje opp at fylkestinget sine vedtak i samband med handsaming av rapportar om forvaltningsrevisjon vert følgd opp. Det vert vist til «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» § 12 «Oppfølging av forvaltningsrevisjoner» der det står dette:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.»

Forslag til innstilling i saksframlegget, byggjer på forslag til tiltak i rapporten, og punkta er sett opp i prioritert rekkefølge. På bakgrunn av dette vert det tilrådd at kontrollutvalet innstiller på at fylkestinget ber

fylkesrådmannen syta for å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Forslag til innstilling

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan «innkjøp og forretningsdrift i vidaregåande skular i Hordaland» ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for:

1. At pågåande ulovlege innkjøp ved skulane som er påpeikt i rapporten vert avslutta og gjennomført med konkurranse i samsvar med krava i regelverket. I dette ligg det også:
  - a) At det snarast vert etablert kontrollrutinar ved skulane for å avdekke og følgje opp eventuelle brot på rutinar og regelverk i innkjøpsarbeidet
  - b) Å utarbeide prosedyre for innhenting av tilbod frå fleire leverandørar, slik det er lagt opp til i retningslinjene, som einingane kan støtte seg på i gjennomføring av mindre innkjøp
2. Å utarbeide retningsliner for dokumentasjon og kontroll av kontantsal, og sørkje for at kontantsal blir handtert i samsvar med krav i bokføringsforskrifta
3. Å utarbeide:
  - a) Oversikter over varelager og rutinar for vareteljing
  - b) Oversikter over maskiner og utstyr
  - c) Eit formalisert system for utlån og utleige av maskiner og utstyr
  - d) Oppdaterte retningsliner knytt til utlån, utleige og avhending, og sikre at skulane vert gjort kjende med retningslinene
4. Å vurdere å innføre retningsliner knytt til kven som kan kjøpe inn varer ved skulane som omfattar:
  - a) Kven som har høve til å kjøpe inn varer og tenester til skulen, kva typar varer/tenester og beløpsgrenser
  - b) Krav til kva opplæring dei som har ansvar for innkjøp skal ha
5. Å vurdere å setja minimumskrav til opplæring for alle som har fullmakt til å gjennomføre anskaffingar, og vurderer om innkjøpsseksjonen i så fall bør få ansvar for å følgja opp minimumskrava til opplæring i fylkeskommunen
6. Å vurdere om det er mogleg å finna betre metodar for å innhenta meir pålitelege data for måltalet «andel kjøp innanfor avtale»
7. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 1.2.2017 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

1 Forvaltningsrevisjon-innkjøp i VGS-2016